

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI KADENCJA**

Warszawa, dnia 30 marca 2007 r.

Druk nr 410

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu, my niżej podpisani senatorowie wnosimy o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o potwierdzeniu wygaśnięcia praw rzeczowych na nieruchomościach, które weszły w granice Rzeczypospolitej Polskiej po II Wojnie Światowej oraz zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające kodeks cywilny oraz ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniamy senatora Piotra Łukasza J. Andrzejewskiego.

W załączeniu przekazujemy projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

(-) Przemysław Alexandrowicz	(-) Andrzej Mazurkiewicz
(-) Piotr Łukasz J. Andrzejewski	(-) Paweł Michalak
(-) Dorota Arciszewska-Mielewczyk	(-) Zbigniew Romaszewski
(-) Jarosław Chmielewski	(-) Radosław Sikorski
(-) Jerzy Chróścikowski	(-) Jerzy Szmit
(-) Janusz Gałkowski	

USTAWA

z dnia

o potwierdzeniu wygaśnięcia praw rzeczowych na nieruchomościach, które weszły w granice Rzeczypospolitej Polskiej po II Wojnie Światowej oraz zmianie ustawy - Przepisy wprowadzające kodeks cywilny oraz ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Art. 1.

Na nieruchomościach położonych na terenach, które włączono na mocy prawa międzynarodowego w granice Rzeczypospolitej Polskiej po II Wojnie Światowej – dotychczasowe prawa rzeczowe wygasły z mocy prawa z chwilą ich objęcia w posiadanie w imieniu polskich organów państwowych lub samorządowych na mocy prawa stanowionego Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2.

Wymienione w art. 1 nieruchomości podlegają wyłącznie prawu polskiemu.

Art. 3.

W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Przepisy wprowadzające kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 94, z 1974 r. Nr 24, poz. 142, z 1990 r. Nr 55, poz. 321, z 1994 r. Nr 85, poz. 388 oraz z 2003 r. Nr 49, poz. 408) dodaje się art. XXXVIIa w brzmieniu:

"Art. XXXVIIa. Prawa rzeczowe na nieruchomościach, które weszły w granice Rzeczypospolitej Polskiej po II Wojnie Światowej wygasły z mocy prawa na zasadach uregulowanych wewnętrznym prawem Rzeczypospolitej Polskiej.";

Art. 4.

W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 i Nr 125, poz. 1368, z 2002 r. Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 42, poz. 363 oraz z 2004 r. Nr 172, poz. 1804) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Rękojmia wiary publicznej ksiąg, wieczystych nie chroni rozporządzeń nieodpłatnych albo dokonanych na rzecz nabywcy działającego w złej wierze oraz rozporządzeń prawnych, które wygasły z mocy ustawy.";

2) dodaje się art. 6a. w brzmieniu:

"Art. 6a. Wraz z ujawnieniem w księdze wieczystej własności Skarbu Państwa na nieruchomościach o których mowa w art. 1, wykreśla się w tej księdze dotychczasowe prawa i obciążenia wpisane przed 2 sierpnia 1945 r.".

Art. 5.

1. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa w drodze rozporządzenia określi warunki, dane oraz sposób sporządzenia przez starostów wykazu nieruchomości położonych na Ziemiach Odzyskanych i na obszarze Wolnego Miasta Gdańska, które na mocy odrębnych przepisów przeszły na własność Skarbu Państwa i stanowią jego własność oraz zakresu wypełnienia obowiązku ujawniania w postępowaniu wieczystoksięgowym nabytych z mocy ustawowej praw rzeczowych na tych nieruchomościach.
2. W zakresie istniejących braków w ujawnianiu wymienionych w ust. 1 praw do dnia 31 marca 2008 r., starostowie złożą we właściwych sądach rejonowych wnioski o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności Skarbu Państwa nieruchomości położonych na Ziemiach Odzyskanych i na obszarze byłego Wolnego Miasta Gdańska wraz z dokumentami stanowiącymi podstawę wpisu tego prawa.
3. Starostowie, w terminie do dnia 15 każdego kolejnego miesiąca, poczynwszy od czerwca 2007 r. składają miesięczne sprawozdanie z wykonania obowiązku o którym mowa w ust. 1 właściwym wojewodom.

4. Wojewodowie kontrolują wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1 – 2 i składają kwartalne sprawozdania na podstawie sprawozdań starostów ministrowi właściwemu do spraw budownictwa gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, celem uaktualnienia wykazu sporządzonego na podstawie ust. 1.

Art. 6.

Wniosek o ujawnienie własności Skarbu Państwa, o którym mowa w art. 2 ust. 1 sąd rejonowy rozpoznaje w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku.

Art. 7.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt incydentalnej ustawy "o potwierdzeniu wygaśnięcia praw rzeczowych na nieruchomościach, które weszły w granice Rzeczypospolitej Polskiej po II Wojnie Światowej oraz zmianie ustawy - Przepisy wprowadzające kodeks cywilny oraz ustawy o księgach wieczystych i hipotece" stanowi wskazanie praktycznej drogi w ujawnianiu i uzupełnianiu w aktualnym stanie prawno-wieczystoksięgowym praw Skarbu Państwa nabytych na mocy odrębnych przepisów po II Wojnie Światowej na terenach włączonych do terytorium, nad którym suwerenną władzę ustawodawczą i wykonawczą wykonywało Państwo Polskie. Ustawa porządkuje istniejący incydentalno – sektorowy charakter materialnoprawny nabytych przez Skarb Państwa praw własności ze skutkami w innych ustawach.

Wobec niejednolitego charakteru traktowania w praktyce niewykreślonych praw rzeczowych byłych właścicieli na nieruchomościach, których właścicielem z mocy ustawy stał się Skarb Państwa w pierwszym rzędzie należy uchylić rękojmię wiary publicznej ksiąg wieczystych dotyczącą niewykreślonych praw byłych właścicieli, aby uniemożliwić obrót tymi prawami na rzecz osób trzecich chroniony nieaktualnym stanem wieczystoksięgowym, który stwarza domniemanie dobrej wiary nowonabywców.

Projekt kompleksowo sumuje i porządkuje stan prawny dotyczący nabytych na mocy ustaw szczegółowych po II Wojnie Światowej tytułów własności przez Skarb Państwa z włączeniem w niego przedstawionych propozycji. Bezwarunkowa kapitulacja Państwa Niemieckiego kończąca II Wojnę Światową oznaczała wyrażenie zgody przez Niemcy jako podmiot prawa międzynarodowego na ukształtowanie swoich praw i obowiązków oraz granic terytorialnych przez wolę Zwycięskich Mocarstw Koalicji Antyhitlerowskiej.

W tym trybie została zrealizowana umowa Jałtańska mocą której z racji odebrania Polsce 2/3 dotychczasowego terytorium na wschodzie na rzecz ZSRR i jego bezpośrednich satelitów ustalono "przyrost terytorium Polski na zachodzie".

Cztery zwycięskie mocarstwa dysponując w wyniku bezwarunkowej kapitulacji podmiotowością prawną pohitlerowskiego Państwa Niemieckiego dokonały przejęcia części byłego terytorium hitlerowskiego Państwa Niemieckiego, które wchodziły historycznie w skład Państwa Polskiego, a następnie w swoim i Niemiec imieniu przekazały ich posiadanie, a następnie suwerenną władzę nad nimi Państwu Polskiemu.

Państwo Polskie obejmując za zgodą Wspólnoty Międzynarodowej - suwerenną władzę nad odzyskanym terytorium – nie weszło w sukcesję praw i obowiązków Państwa

Niemieckiego na tym terytorium w sferze publicznoprawnej i prywatnoprawnej mocą suwerenie sprawowanej władzy we własnym imieniu Państwo Polskie sektorowymi regulacjami ustawowymi ukształtowało stan prawny na tych ziemiach jako podlegających polskiemu systemowi prawnemu.

Normy ukształtowanych z woli Zwycięskich Mocarstw polskim systemem prawnym regulacji prawnych nadały prawo własności nieruchomościom położonych na Ziemiach Odzyskanych w stanie wolnym od obciążeń Skarbu Państwa.

Sektorowa regulacja praw rzeczowych na tych ziemiach spowodowała niejednokrotnie niedopełnienie obowiązków aktualizacji dokumentacji wieczystoksięgowej na tych terenach.

Ten stan rzeczy czyni zasadnym-niniejszą regulację ustawową.

Projektowana ustawa spowoduje nieznaczne skutki finansowe związane koniecznością podjęcia wymaganych przez ustawę działań administracyjnych.

Przedmiot projektowanej ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.